

*Шамо Сафарлі,
студент II курсу
Навчально-наукового інституту
економіки та бізнес-освіти
Уманського державного педагогічного
університету імені Павла Тичини*

ІНВЕСТУВАННЯ – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА СУЧАСНОГО ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ КРАЇНИ

Стимулювання трансформації реального сектору економіки, створення сприятливого інвестиційного клімату та підвищення ефективності державних інвестицій наразі є ключовими напрямками державної політики України. Наша країна здійснює модернізацію економіки, що вимагає застосування актуальних у світовому масштабі підходів до вдосконалення державної інвестиційної політики та формування пріоритетів державних інвестиційних видатків. Так, державна інвестиційна політика України має включати основні аспекти цілей і завдань інвестиційної політики нового покоління, що враховує останні тенденції й потреби світової економіки.

Інвестиційна політика нового покоління почала формуватись у міжнародному середовищі в післякризовий період та відображається в політичних курсах багатьох країн, які характеризуються одночасним рухом до подальшої лібералізації інвестиційних режимів і заохочення іноземних інвестицій та до регулювання інвестицій для досягнення цілей державної інвестиційної політики [3, с. 78].

Особливості провадження інвестиційної діяльності та її ролі у стимулюванні розвитку суб'єктів господарювання досліджували вчені, такі як: З. Варналій, Л. Воротіна, І. Спіфанова, О. Іляш, Ю. Клепцова, М. Крупка, Л. Лігоненко, С. Реверчук, К. Чергава та інші.

Метою роботи є наукове розкриття сутності та обґрунтування теоретичних основ інвестування як важливої складової ефективного розвитку економічної системи країни в сучасних умовах господарювання.

Інвестиції на сьогодні є ваговою основою розвитку багатьох рівнів економічної системи та можуть бути розглянутими як драйвер активізації економічного розвитку країни. Вони є необхідними для нарощування темпів виробництва, модернізації економічного комплексу, диверсифікації економіки. Оцінка інвестиційної привабливості розглядається як важливий засобів оптимального досягнення цілей інвестування, який забезпечує виконання функцій механізму управління інвестиціями.

Інвестиційна привабливість окремої країни, регіону, галузі чи підприємства є вагомим орієнтиром для інвестора при ухваленні рішення

стосовно вкладення капіталу. У сучасних умовах глобалізації економіки при оцінці інвестиційної привабливості країни дедалі більшої актуальності набуває імідж країни на міжнародній арені, її позиція у провідних рейтингових ранжуваннях, досвід інших інвесторів ведення діяльності у країні [2, с. 379].

Сучасні тенденції світової економіки щодо глобалізації підвищують важливість іноземного інвестування як джерела формування та розвитку національних економік. Активне залучення іноземного капіталу є одним із найважливіших завдань уряду України, адже прямі іноземні інвестиції є однією з найбільш бажаних форм капіталовкладень у національну економіку, що розвивається, оскільки вони дозволяють реалізовувати великі проекти, залучаючи нові технології та практики корпоративного управління.

Для пришвидшення та покращення інвестиційних процесів у країні, в першу чергу, необхідно створити стабільну законодавчу базу та відповідний рівень інфраструктури, які б не тільки залучили нових інвесторів, а й збільшили ефективність уже існуючих [4, с. 72].

Щоб зробити правильний аналіз ефективності капіталовкладень, необхідно врахувати фактори, які впливають на ефективність.

Досить важливим є питання про обсяг інвестицій. Так, відповідальність, пов'язана з прийняттям проектів з різним обсягом, різна. Тому інвестиційні проекти з більшим обсягом інвестицій вимагають більш глибокого економічного аналізу і надійних методів визначення ефективності. На ефективність інвестицій суттєво впливає фактор обсягу виробництва туристичного підприємства. Адже, за рахунок зростання масштабів виробництва, підприємство може знизити собівартість послуг, а цим самим збільшити прибуток. Це досягається, наприклад, за рахунок скорочення простоїв автобусів, збільшення завантаження місць в готелях, скорочення витрат на рекламну компанію, дослідження ринків тощо.

Умови залучення банківських кредитів також визначають ефективність інвестиційного рішення. Зростання відсоткової ставки на кредити банків збільшує витрати на одиницю капіталу, що призводить до зменшення прибутку. Відповідно, зниження відсоткової ставки призводить до зменшення витрат на одиницю капіталу і стимулює інвестиції.

Ефективність капіталовкладень включає в себе також своєчасність отримання і якість необхідних основних засобів [1, с. 218]. Це означає, що капіталовкладення повинні бути здійснені в той час, коли вони вкрай необхідні.

На ефективність інвестицій впливає терміновість їх використання (в тому числі і кредитів). Туристичні фірми в більшості випадків використовують інвестиції, які можуть принести дохід уже протягом року. В той же час реалізація довгострокових проектів (будівництво готелів та

інших об'єктів індустрії туризму) пов'язана з одержанням довгострокових кредитів. Фірм, що отримують довгострокові кредити, в Україні небагато.

Фактор інфляції враховує рівень знецінення грошей як результат зростання цін на продукцію незалежно від її якості. Результати рішень про ефективність капіталовкладень проявляються протягом певного часу (наприклад, придбання автобуса для перевезення туристів з терміном експлуатації 10 років). Протягом такого періоду інфляція вплине на результати аналізу інвестицій в розвиток туристичної фірми. Це пов'язано з тим, що амортизаційні відрахування розраховуються на первинну вартість транспортних засобів, а не на їх вартість при заміні.

Реалізація реального інвестиційного проекту туристичної фірми завжди пов'язана з певним ризиком. Для туристичної галузі він може бути викликаний падінням реальних доходів населення, погіршенням податкових умов, збільшенням цін на ресурси, які використовують туристичні фірми тощо. Це призведе до відхилення грошового потоку від очікуваного.

Ризик, як критерій прийняття рішення інвестором, має місце, коли інвестування ще тільки планується, існує як майбутній проект. Як відомо, підвищення ризику пов'язане із зниженням ймовірного доходу, а тому і ефективність запланованих інвестицій залежить від рівня ризику.

Загальноприйнятим є методичний прийом кількісного оцінювання рівня ризику через розрахунок рівня невизначеності можливих змін показників ефективності проекту в майбутньому в умовах тих чи інших несприятливих для проекту подій [5, с. 94, 102].

Отже, ефективність, ризик і прийняття інвестиційних рішень взаємозалежні (рис. 3.2).

Рис. 3.2. Модель взаємозв'язку ефективності, інвестиційних рішень і ризику

Однією з форм проектного фінансування для України на даному етапі є спільне фінансування великих і перспективних проектів, які мають суспільно важливе значення і користуються прямою підтримкою держави. У цьому випадку зменшується сума, якою ризикує кожен окремий інвестор, і зростає ефективність діяльності в результаті об'єднання спеціальних знань, зв'язків і управлінського досвіду та зацікавленості в

успішному завершенні проекту. Ще однією формою спільного фінансування інвестиційних проектів у туризмі може бути створення венчурного фонду, за рахунок якого здійснюються ризикові інвестиції. Такі фонди створені на основі фінансового партнерства з обмеженою відповідальністю і їх учасники отримують прибуток пропорційно вкладеним коштам.

На наш погляд, доцільно застосовувати принцип диверсифікації фінансування інвестиційних проектів у сфері туризму. Для України особливо актуальним є спільне фінансування інвестиційних проектів, передбачених регіональними цільовими програмами підготовки (рис. 1).

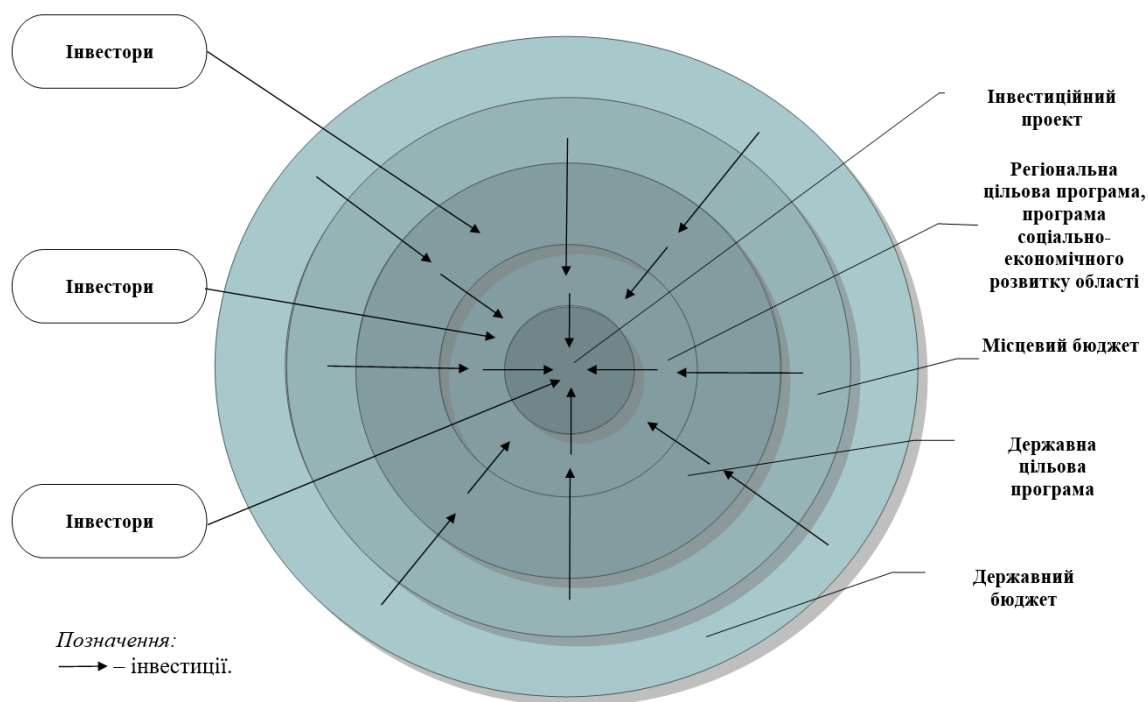

Рис. 1. Схема спільного фінансування інвестиційних проектів

На основі аналізу згаданих теорій ми пропонуємо зробити наступні висновки, що мають безпосереднє відношення до предмету і об'єкту дисертаційного дослідження:

1. Інвестиції відіграють стимулюючу роль у розвитку національної економіки і зовнішньоекономічних відносин країни.
2. Вибір компанії-інвестора повинен ґрунтуватися на оцінці її переваг, що визначаються фінансовими можливостями компанії, її готовністю до інвестування і використання при цьому різних форм інвестицій (реальних, фінансових, інноваційних).
3. Необхідне узгодження стратегії поведінки інвестора на ринку з цілями фірми-реципієнта інвестицій.
4. Підприємницький капітал має більше переваг порівняно з позиковим, оскільки стимулює розвиток виробництва, створює

нові робочі місця, постачає нову техніку і технології, залучає кваліфікованих фахівців, сприяє підвищенню якості і конкурентоспроможності продукції.

5. Розвиток інвестиційного процесу на мікрорівні (на рівні туристичної фірми) спричиняє зміни виробничої функції і сприяє більш повному використанню капіталу фірми (як власного, так і залученого). Все це забезпечує зростання виробництва туристичного продукту, підвищення ефективності діяльності фірми.

Список використаних джерел

1. Бушинський Є. В. Концепт факторів, що визначають інвестиційну привабливість регіону. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2020. № 6. С. 216–220.
2. Гриценко Л., Захаркін О., Дехтяр Н., Шамкало К. Оцінка інвестиційної привабливості України. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2021. № 3. С. 379–389.
3. Затонацька Т. Г. Деякі аспекти імплементації інвестиційної політики нового покоління в Україні. *Фінанси України*. 2013. № 12. С. 78–88.
4. Лащик І. І., Віблій П. І. Стан та тенденції розвитку інвестиційної діяльності вітчизняних підприємств. *Галицький економічний вісник*. 2021. № 3. С. 71–78.
5. Стецюк П. А., Федюнін С. А. Методичний інструментарій оцінки та прогнозування інвестиційного ринку. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2020. № 4. С. 36–42.